

Fjölbrautaskóli Suðurlands
Haustönn 2022

MYNL3SS05

Kennsluáætlun í áfanganum Straumar og stefnur

Kennari:	Elísabet Helga Harðardóttir (EH), elisah@fsu.is
----------	---

Áfangalýsing:

Í áfanganum kynnst nemendur fagurfræðilegum kenningum í myndlist. Könnuð hugtök eins og innihald, boðskapur og tilgangur myndlistarverka, myndgerðir og hvernig myndmálið og hlutverk listamannsins breytist eftir tíðarandanum með því að fara vítt og breytt um listasöguna.

Í framhaldi af því gera nemendur tilraunir með þessi hugtök í eigin verkum og vinna með mismunandi aðferðum í samráði við kennara. Myndbygging, efni og aðferð gefa svo verkunum frekari áherslur.

Undanfarar: MYNL1LM05 og MYNL2TK05

Þekkingarviðmið - nemandi skal hafa aflað sér þekkingar og skilnings á:

- mismunandi myndgerðum
- mismunandi fagurfræðilegum kenningum í myndlist.
- mismunandi boðskap, innihaldi og tilgangi myndlistarverka
- þeim möguleikum sem mismunandi aðferðir bjóða upp á.
- áhrifum myndbyggingar og lita.

Leikniviðmið - nemandi skal hafa öðlast leikni í:

- greina hvort myndir hafi ákveðið hlutverk, boðskap, innihald eða tilgang.
- greina myndir út frá ákveðnum myndgerðum.
- greina mismunandi fagurfræðilegar kenningar.
- að nýta sér nokkrar ólíkar aðferðir og efni til myndsköpunar.
- að nýta sér mismunandi myndbyggingu og liti til að ná fram ákveðnum áhrifum.
- að færa rök fyrir myndverki sínu og lýsa með orðum innihaldi, tilgangi og boðskap sem þar má finna.

Hæfniviðmið - nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- vinna eigin myndir með tilgang, innihald og boðskap í huga.
- vinna eigin mynd út frá mismunandi fagurfræðilegum kenningum.
- Vinna hugmyndir sínar áfram í mismunandi myndgerðum.
- geta notað ólík efni og aðferðir við myndsköpun.
- ná fram mismunandi áhrifum með myndbyggingu og litum
- færa í orð og nota haldbær rök þegar myndlist er rædd.

Námsefni:

- Fyrirlestrar, innlögn, glærur, internetið, sýnikennsla og verkleg kennsla en engar hefðbundnar kennslubækur.

Áætlun um yfirferð og verkefnaskil:

Vika	Dagsetning	Námsefni og viðfangsefni	Próf og verkefni
	ágúst	Strangflatarlist, ljóðrænar og expressívar abstraktmyndir	1
	september	Hugsæjar myndir	2
	september - október	Allegórían og pragmatíska kenningin	3
	október - nóvember	Raunsæ mynd og mímetíska kenningin	4
	nóvember - desember	Lokaverkefni	5
	Uppsetning í janúar 2023	Sýning, undirbúningur (alla önnina, kynningar og auglýsing)	6

Sérreglur áfangans:

- Skila þarf að lágmarki 80% verkefna áfangans ásamt fullgerðu lokaverkefni til að eiga möguleika á að standast kröfur áfangans.
- Nemendur geymi skissur og verkefni í plastvasamöppum og haldi vel utan um allt.
- Áfanginn er próflaus, símatsáfangi. Hver verkhluti hefur sitt vægi þar sem ekki einungis endanlegt verk liggur til grundvallar heldur líka vegferðin öll s.s. áhugi, vinnusemi, tilraunir, framfarir og mæting.

Námsmat:

Námsþáttur	Lýsing á námsmati	Vægi
Abstraktmyndir	Sjálfstæði, frumleiki, andstæður, myndbygging, fjölbreyttni og efnistöð	15%
Hugsæjar myndir	Sjálfstæði, frumleiki, andstæður, myndbygging, fjölbreyttni og efnistöð	15%
Allegórían og pragmatíska kenningin	Sjálfstæði, frumleiki, andstæður, myndbygging, fjölbreyttni efnistöð, túlkun og saga	20%
Raunsæ mynd og mímetíska kenningin	Sjálfstæði, frumleiki, andstæður, myndbygging, fjölbreyttni efnistöð og raunsæ túlkun	15%
Lokaverkefni	Sjálfstæði, frumleiki, andstæður, myndbygging, efnistöð og fjölbreyttni með öll ofantalin hugtök.	25%
Sýning	Sjálfstæði, frumleiki og uppsetning auglýsingar, skil á kynningum og vinna við sýningu.	10%
Samtals		100%

Kennsluáætlun er sett fram með fyrirvara um breytingar.

Selfossi 15. ágúst 2022

Verkefni í áfanganum MYNL3SS05

ásamt mynddæmum

Absrtakt, óhlutbundnar myndir

Skoðum hugtakið “abstrakt” á íslensku notum við óhlutbundið yfir þetta hugtak. **Objektiva kenningin** er kenning sem notuð er yfir þetta hugtak.

Objektive = hlutlæg. Objects = hlutir. Object = mótmæla. Kenningin mótmælir því að mynd þurfi að vera hlutbundin og gerir form, línur og liti fullgilda hluti í mynd og hún þurfi ekki að túlka neitt annað en sig sjálfa.

Menn hafa notað abstrakt munstur til skreytingar frá upphafi á alls konar fleti. Það eru kenningar um það að hlutbundnar myndir hafi breyst í abstrakt munstur með einföldun og endurtekningu.

Í vestrænni myndlist kemur abstraktlistin með iðnbyltingunni verður vélræn í **strangflatarlistinni** og í andstöðu við líf og eftirlíkingu veruleikans.

Dæmin hér sýna óreglulega myndbyggingu.

Báðar dæmi um **strangflatarlist** eða á ensku **geometric abstract art**

Objektiva kenningin felur í sér fleiri myndgerðir en strangflatarlist. Þegar listamenn voru orðnir þreyttir á vélrænu abstraktlistinni tóku ljóðræna og lífræna við og þær eiga líka heima þar og enn er leikið með línur, fleti, form og liti. **Ljóðræn abtrakt list**

Nú kynnum við til leiks nýja kenningu. **Expressivu kenninguna**. Hún er andstæðan við slétt og fellt og lítur út fyrir að vera gerð með hraða og látum og miklum tilfinningahita. Við skulum ekki láta blekkjast, verk sem unnin eru á expressíónískan máta eru oft gerð af mikilli kunnáttu og færni. Expressíva kenningin getur innifalið bæði abstrakt, óhlutbundna mynd og

hlutbundna mynd, raunsæja eða hugsæja, sjá hér fyrir neðan.

Við getum notað lýsingarorðin úfin og tætt og oft eru þetta myndir með sterkum andstæðum. Verkefnið er abstrakt, óhlutbundin mynd. Efni og aðferð í

samráði við kennara. Á verkefnið að sýna eina eða fleiri útgáfur af abstrakt myndgerðum?

Dæmi um hlutbundna expressíva mynd.

Hugsæjar myndir - nákvæmar eða expressívar

Hugsæjar myndir:

Myndefnið er eitthvað sem við þekkjum en er ekki eins og fyrirmyndin. Það er einföld túlkun á fyrirmyndinni en verkið getur verið mjög vel unnið og flott. Hugsæja mynd er andstæðan við raunsæja mynd. Þetta eru hlutir og fyrirbæri

sem eru jafnvel í þann veginn að verða abstrakt.

Hugsæja verkefnið unnið í efni og aðferð í samráði við kennara.

Allegoría og pragmatíska kenningin

Pragmatíska kenningin:

Hefur tilgang, notagildi, segir sögu sem ber einhvers konar boðskap (kenning frá forn-rómverska ljóðskáldinu Hóراسi) oftast hlutbundin og þá með einhverjum fyrirbærum eða táknum sem við þekkjum.

Allegoría:

Óáþreyfanleg hugtök sýnd með tákmyndum eða persónugerð (Dæmi um allegoría eru myndir um Heilagan Georg og drekann). Persónur á sviði með forgrunni, miðgrunni og bakgrunni.

Allegoría tulkar oft óáþreyfanleg hugtök t. d. líf, dauða, tíma, upphaf og endi, trú, tilfinningar eins og ást, hatur, gleði, sorg.

Allegoría hefur tilgang eða segir sögu sem flytur boðskap eins og pragmatíska kenningin. Efni og aðferð í samráði við kennara.

Allegóríumyndir um heilagan Georg og drekann.

Raunsæ mynd og mímetíska kenningin

Mímetíska kenningin:

Sýnir fegraða mynd af raunveruleikanum (kenning frá gríska heimspekinginum Platón), rétt anatomía, fjarvídd og hlutateikning.

Krefst mikillar þjálfunar og leikni listamannsins í að sjá og túlka það sem hann sér.

Raunsæ mynd:

Eins og fyrirmyndin, rétt anatomía, fjarvídd, hlutateikning og krefst þjálfunar í að sjá og túlka fyrirbærið sem myndin er af.

Hér erum við að tala um svipaðar myndgerðir. Efni og aðferð í samráði við kennara.

Lokaverkefni Samsetning allra þátta fyrri verkefna.

Þegar nemendur hafa unnið með hugtökin og tileinkað sér þau vinna þeir verk sem felur í sér alla þætti fyrri verka með áherslu á bæði inntak og útlit.

Þetta er unnið með akrýllitum á striga.

Abstrakt strangflataráhrif

Abstrakt expressív áhrif

Abstrakt ljóðræn áhrif

Hugsæ áhrif

Raunsæ, mímetísk áhrif

Pragmatísk áhrif og allegoría

Sýning (10%)

Nemendur velja úr verkum annarinnar í samráði við kennara eitt eða fleiri verk eftir stærð. Sýning verður sett upp í Listagjálni á Bókasafni Árborgar.

Uppsetning í janúar 2023 (nánar síðar) kl. 15:30 -18 og tekin niður í febrúar 2023 (nánar síðar) kl. 15:30-18

Nemendur mæti á tilskildum tímum.

Nemendur gera merkingar með:

Nafni höfundar, nafni myndar, aðferð og sagt frá því hvaða verkefni áfangans myndin fellur undir. Svona merkingar verða að fylgja hverri mynd á sýningunni. Kennari safnar saman til útprentunar.

Nemendur gera kynningu, rafræn til prentunar og til að senda á fjölmiðla með myndum af verkum nemandans sem hann velur og texta þar sem fram kemur

1. staður, 2. stund, 3. innihald og 4. höfundar.

1. Hvar sýningin er? Listagjálni Bókasafni Árborgar.

2. Hvenær sýningin er? Opnar (nánar síðar) janúar 2023 og stendur til (nánar síðar) febrúar 2023.

Sýningin er opin mán. - fös. Kl. 0:900 – 19:00 og laugard. 10:00 – 14:00

3. Hvað er verið að sýna? Úrval úr verkum áfangans MYNL3SS05. Ef þið viljið segja meira frá kíkjið þið á áfangalýsinguna og skrifið eitthvað stutt út frá henni eða út frá ykkar skoðun og reynslu.

4. Hverjir sýna? Nemendur á þriðja þrepi í myndlist í FSu